Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach (1946–1955). Organizacja i funkcjonowanie

Marta Paszek, *Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach (1946–1955). Organizacja i funkcjonowanie*, Katowice-Warszawa 2019, 427 s., ISBN: 978-83-8098-734-0

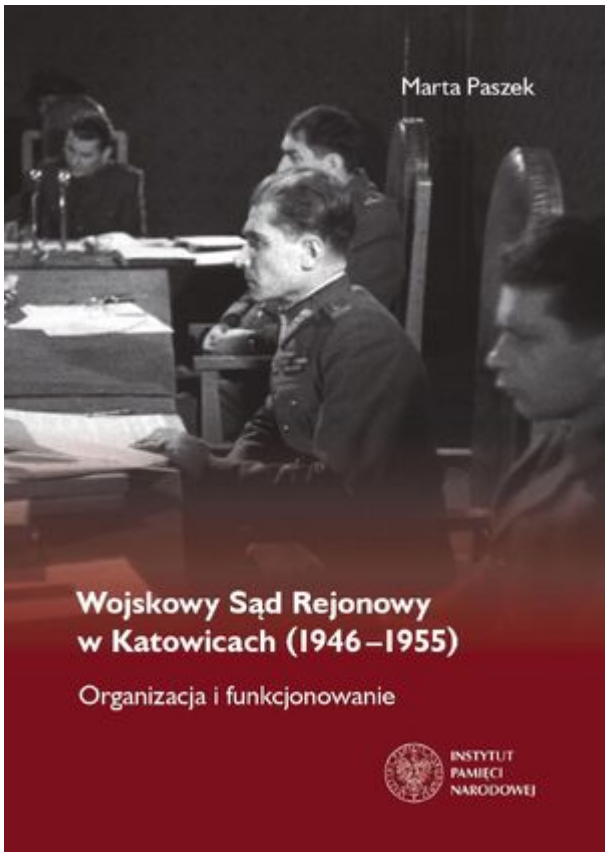

Jednym z elementów totalitaryzacji Polski po II wojnie światowej było dostosowywanie prawa i sądownictwa do celów władzy komunistycznej. Przy zachowaniu pozorów legalności władzy i ciągłości prawa, opierając się na wzorcach sowieckich, powoływano nowe sądy i organy quasi-sądowe. Ich zadaniem była likwidacja przeciwników nowego ustroju. Szczególną rolę w budowanym systemie represji odegrały wojskowe sądy rejonowe, obejmujące swoją właściwością obszar województwa. Powołano je rozkazem organizacyjnym nr 023 z 20 stycznia 1946 r. wydanym przez ministra obrony narodowej marszałka Michała Żymierskiego.

Wojskowe sądy rejonowe były sądami specjalnymi wyznaczonymi do orzekania w sprawach funkcjonariuszy bezpieczeństwa publicznego, Milicji Obywatelskiej, Straży Więziennej, żołnierzy Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (oraz Wojsk Ochrony Pogranicza od 1949 r.). Największą i ponurą sławę uzyskały jednak dzięki orzekaniu w sprawach osób cywilnych oskarżonych o popełnienie przestępstw politycznych. Osoby cywilne stanowiły około 70% wszystkich skazanych. Za działalność przeciwko nowemu ustrojowi wojskowe sądy rejonowe szafowały karą śmierci, stając się bezwzględnym narzędziem terroru w rękach władzy komunistycznej pierwszych lat Polski Ludowej

Dotychczas na siedemnaście istniejących w latach 1946–1955 wojskowych sądów rejonowych, opracowań monograficznych doczekały się WSR w Olsztynie, w Opolu, w Krakowie, w Łodzi, w Poznaniu, w Szczecinie oraz w Gdańsku Dostrzegając istotną lukę badawczą, autorka postanowiła ją wypełnić i podjąć badania nad organizacją, funkcjonowaniem oraz obsadą personalną WSR w Katowicach. Tematem pracy jest

Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach w całym okresie jego działalności, tj. w latach 1946–1955.

Głównym celem podjętych badań była rekonstrukcja i naukowe opisanie struktury, obsady personalnej i funkcjonowania Wojskowego Sądu Rejonowego w Katowicach z uwzględnieniem analizy jego orzecznictwa. Zostały również postawione następujące pytania: jakie zadania miał sąd? Jaki był stopień niezależności sądu? W jaki sposób dokonywano doboru sędziów? Jak przebiegała ścieżka zawodowa sędziów? Ich awanse? Czy przestrzegano zasady niezawisłości sędziowskiej?

Gdzie kupić publikacje:

Punkt sprzedaży